

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 75 0 П 040189 18 Рев
Бања Лука, 28.5.2019. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Виоланде Шубарић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Биљане Томић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља Н.Т. из Ш., заступан по пуномоћнику Ђ.Ш., адвокату из Б., против тужене Пољопривредне задруге „Г.Р.“ из Р., заступана по пуномоћнику М.Б., адвокату из Б., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 040189 17 Гж од 06.6.2018. године, на сједници одржаној 28.5.2019. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се усваја, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 040189 17 Гж од 06.6.2018. године се укида и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 П 040189 15 П од 05.5.2017. године одбијен је тужбени захтјев којим је тражено да се обавезе тужена да исплати тужитељу износ од 76.419,15 КМ са каматом, а тужитељ је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 4.675,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 040189 17 Гж од 06.6.2018. године жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовременом ревизијом тужитељ побија другостепену одлуку због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорена пресуда укине и предмет врати на поновно суђење или да се иста преиначи тако да се тужбени захтјев у цијелости усвоји.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија је основана.

Предмет спора је тужбени захтјев да се тужена обавезе на исплату 76.419,15 КМ са законском затезном каматом, коју обавезу тужитељ изводи из уговора о цесији закљученог између њега и трећег лица као цедента.

Након проведеног поступка и резултата изведених доказа првостепени суд је нашао утврђеним: да је дана 03.12.2012. године тужена као наручилац са фирмом „К.р.“ д.о.о. Д. као извођачем закључила уговор о извођењу радова на изградњи пословног објекта у Дрвару.; да је тим уговором предвиђено да ће тужена вршити плаћање радова по мјесечним ситуацијама и да ће се коначном ситуацијом вриједност радова умањити за 5%; да, према изводу отворених ставки од 03.12.2014. године, тужена на име цијене радова дугује фирми „К. р.“ д.о.о. Д. 76.419,15 КМ; да је дана 01.6.2015. године између тужитеља и „К.р.“ д.о.о. Д. закључен уговор о цесији којим је наведена фирма уступила тужитељу своје потраживање према туженој по основу уговора о извођењу радова из 2012. године.

Првостепени суд је одбио тужбени захтјев, нашавши да тужитељ није доказао основ и висину свог потраживања према туженој.

Другостепени суд је одбио жалбу тужитеља као неосновану и потврдио првостепену пресуду, изражавајући схватање да се предметно потраживање не може цедирати.

Правни ставови изражени у нижестепеним пресудама, по оцјени овога суда, за сада се не могу прихватити као правилни.

У смислу одредбе члана 436. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ број 29/78, 39/85 и 57/89 те „Службени гласник Републике Српске“ број 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04, даље: ЗОО), повјерилац може уговором склопљеним са трећим лицем на њега пренијети своје потраживање, изузев оног чији је пренос забрањен законом или које је везано за личност повјериоца или које се по својој природи противи преношењу на другога. Преносом потраживања положај дужника се не мијења, осим што своју обавезу умјесто повјериоцу мора извршити ономе на кога је потраживање пренесено. За закључење уговора о цесији није потребна сагласност дужника већ је само ранији повјерилац дужан истога обавијестити о преносу потраживања. Дакле, уговором о цесији одн. уступању потраживања се врши промјена повјериоца кроз пренос постојећег потраживања од садашњег повјериоца на друго лице, како би оно постало нови повјерилац, док дужник и потраживање остају и даље исти (чл. 436. – 443. ЗОО).

Није спорно да су дана 01.6.2015. године тужитељ и „К.р.“ д.о.о. Д. закључили уговор о цесији и да је тужена о томе обавијештена 03.6.2015. године. Овим уговором је „К.р.“ д.о.о. Д. као цедент уступио тужитељу као цесионару своје потраживање према туженој као цезусу у износу од 76.419.15 КМ, које се односи на неплаћене радове са припадајућом каматом и измаклом добити.

Тужена је оспорила ваљаност наведеног уговора уз тврдњу да „К.р.“ д.о.о. Д. није извршио све радове према тендерској документацији и да јој није испоставио коначну ситуацију нити је извршио примопредају радова.

Није прихватљиво правно становиште другостепеног суда да се потраживање које потиче из уговора о грађењу не може цедирати. Сходно члану

436. став 1. ЗОО, не могу се уступити потраживања по основу накнаде штете у виду новчане ренте услијед смрти блиског лица, повреде тијела или оштећења здравља (члан 197. став 1. ЗОО) као ни потраживања по основу накнаде нематеријалне штете, ако нису призната правоснажном одлуком или писменим споразумом (члан 204. ЗОО). Не могу се цесијом пренијети ни потраживања која не могу бити предмет извршења нити се може извршити пренос потраживања ономе коме је повјерилац повјерио остваривање тог потраживања (адвокату или другом налогопримцу). Такође, не могу се пренијети ни потраживања из забрањених уговора, она која су везана за личност повјериоца (потраживања по основу алиментације, која потичу из пензијског осигурања итд.) те потраживања која у својој основи имају однос повјерења тако да странкама није свеједно које лице се појављује у том односу.

Спорно потраживање потиче из уговора о грађењу и не спада у круг потраживања која се не могу цедирати па је другостепени суд погрешно примијенио материјално право из цитиране законске одредбе када је закључио да није било могуће уступање тог потраживања тужитељу.

Из материјалних доказа које је извео тужитељ (привремене ситуације, обрачун радова и изводи отворених ставки) произлази да дуг тужене према извођачу радова износи 127.209,15 КМ, да је тужена накнадно платила дио дуга тако да је исти снижен на 72.209,15 КМ. Тужена је оспорила висину дуга за износ од 790,00 КМ и потписала је извод отворених ставки са стањем на дан 03.12.2014. године, по коме извођачу радова дугује износ од 76.419,15 КМ.

Међутим, нижестепени судови ове доказе сматрају ирелевантним и налазе да тужитељ није доказао ни основ ни висину свог потраживања будући да није прочитао као доказ и извод отворених ставки (потраживања) од 16.02.2015. године. Ови разлози нижестепених судова су неразумљиви јер исти нису јасно образложили због чега сматрају да је наведени извод кључни доказ од кога зависи одлука о тужбеном захтјеву, па су основани ревизиони наводи да су нижестепене пресуде захваћене и повредом одредаба парничног поступка.

На основу свега изложеног одлучено је као у изреци, примјеном одредбе члана 250. став 2. Закона о парничном поступку (“Службени гласник Републике Српске” број 58/03 до 61/13).

Предсједник вијећа
Виоланда Шубарић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић